

Thông điệp xanh từ Vương Quốc Anh

ALEXANDRA SMITH,
Tổng Lãnh sự & Giám đốc Thương mại,
WILLIAM LAWRENSON,
Phó Tổng Lãnh sự & Trưởng ban
Thương mại và Đầu tư
LÝ HOÀNG VŨ,
Quản lý Thương mại mảng Dịch vụ Tài
chính & Chuyên nghiệp

Năm 2024 đánh dấu 51 năm quan hệ ngoại giao và 14 năm là đối tác chiến lược kể từ năm 2010 giữa Vương quốc Anh và Việt Nam. Hai nước đã ký kết nhiều thỏa thuận hợp tác, gần đây nhất có thể kể đến là Hiệp định thương mại tự do giữa Việt Nam và Vương quốc Anh (UKVFTA) được ký vào năm 2020 và việc Vương quốc Anh gia nhập Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) vừa được Quốc hội Việt Nam phê chuẩn. Các số liệu thương mại giữa hai nước cho thấy một xu hướng tích cực và mạnh mẽ. Tổng thương mại hàng hóa và dịch vụ (xuất khẩu và nhập khẩu) giữa Vương quốc Anh và Việt Nam đạt khoảng 6 tỷ bảng Anh (tương đương 7,81 tỷ USD) trong 4 quý tính đến hết quý 1/2024. Trong đó, tổng kim ngạch xuất khẩu của Anh sang Việt Nam đạt 969 triệu bảng Anh (tương đương 1,3 tỷ USD) trong bốn quý tính đến hết quý 1/2024. Mặt khác, tổng kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Anh ghi nhận 5 tỷ bảng Anh (khoảng 6,51 tỷ USD). Vương quốc Anh là đối tác thương mại lớn thứ ba tại thị trường châu Âu và là nhà nhập khẩu hàng hóa lớn thứ chín của Việt Nam.

Mối quan hệ thương mại song phương giữa Vương quốc Anh và Việt Nam chắc chắn sẽ tiếp tục phát triển trong thời gian tới, trong đó phải kể đến việc hai nước tăng cường tập trung vào giải quyết các vấn đề biến đổi khí hậu thông qua đổi mới công nghệ, được hỗ trợ bởi tài chính xanh. Sự kết nối xanh giữa hai nước càng sâu sắc hơn

Sản phẩm tài chính xanh	Mô tả chung
<p>Trái phiếu Chính phủ Xanh (Green Gilts hoặc Government Green Bonds)</p>	<p>Được bán cho nhà đầu tư là các tổ chức và cung cấp một tỷ lệ lợi nhuận cố định cho đến khi hết hạn. Trong lần đầu tiên phát hành, Vương quốc Anh đã huy động được 10 tỷ bảng Anh vào tháng 9/2021. Đó là các trái phiếu có kỳ hạn 12 năm, đáo hạn vào ngày 31/7/2033 và được phát hành bởi Văn phòng Quản lý nợ Vương quốc Anh (UK Debt Management Office). [Nguồn: https://www.gov.uk/government/news/uks-first-green-gilt-raises-10-billion-for-green-projects]</p> <p>Theo Ngân hàng Trung Ương Anh (Bank of England), Trái phiếu Chính phủ Xanh có đủ điều kiện tương đương với trái phiếu chính phủ (government bond) hiện hành trên thị trường. Nói cách khác, dạng trái phiếu này đủ điều kiện: để mua theo quy trình vận hành và thông báo thị trường hợp nhất của Cơ sở mua tài sản (Asset Purchase Facility - APF) hiện hành; để mua như một phần của Danh mục đầu tư trái phiếu đồng bảng Anh (Sterling Bond Portfolio); và là tài sản bảo đảm trong hoạt động thị trường của ngân hàng. [Nguồn: https://www.bankofengland.co.uk/news/2021/july/green-gilt-eligibility-in-boe-market-operations]</p>
<p>Trái phiếu Tiết kiệm Xanh bán lẻ (retail Green Savings Bonds)</p>	<p>Ra mắt vào tháng 10/2021 và được phát hành bởi National Savings and Investments (NS&I) – Tổ chức tiết kiệm bán lẻ của Chính phủ Anh. Điều này cho phép các cá nhân hỗ trợ các dự án xanh. Bất cứ ai ở độ tuổi từ 16 đều có thể mua.</p> <p>Loại trái phiếu này hoạt động giống như tài khoản tiết kiệm cố định trong ba năm, vì vậy số tiền tiết kiệm được (tối thiểu là 100 bảng Anh và tối đa là 100,000 bảng Anh) được giữ lại cho đến khi tài khoản đáo hạn sau ba năm. Lãi suất cố định hàng năm là 0,65%, vì vậy khi thời hạn ba năm kết thúc, chủ sở hữu trái phiếu nhận lại toàn bộ khoản tiết kiệm một lần, cộng với lãi suất. [Nguồn: https://nsandi-corporate.com/news-research/news/new-nsi-green-savings-bonds-sale-today#]</p>

khi Thủ tướng Phạm Minh Chính lần đầu tuyên bố rằng Việt Nam sẽ đạt được mục tiêu phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 tại Hội nghị COP26 ở Glasgow, Vương quốc Anh. Đây là một mục tiêu đầy tham vọng, nhưng Việt Nam vẫn có nhiều cơ hội để đạt được, đặc biệt khi Vương quốc Anh - quốc gia hàng đầu thế giới về chống biến đổi khí hậu và tài chính xanh - đã cam kết hỗ trợ các sáng kiến giảm thiểu biến đổi khí hậu và tăng cường quan hệ đối tác với Việt Nam.

Tài chính xanh được định nghĩa là "tất cả các công cụ tài chính, đầu tư và cơ chế góp phần vào cách tiếp cận 'khí hậu cộng', có tác động đến cả mục tiêu bền vững về khí hậu và môi trường. Tài chính xanh thúc đẩy giảm phát thải khí nhà kính và cải thiện khả năng ứng phó với biến đổi khí hậu, chất lượng không khí và nước, hệ sinh thái, đa dạng sinh học và sử dụng tài nguyên" (Ngân hàng Phát triển Châu Á - ADB, 2024). Tài chính là thách thức mà mỗi quốc gia phải đối mặt trong quá trình chuyển đổi xanh. Vương quốc Anh là đồng chủ tịch Thỏa thuận Đối tác chuyển dịch năng lượng công bằng (JETP). Thỏa thuận này nhằm huy động 15,5 tỷ USD để hỗ trợ cải cách chính sách của Việt Nam, mở khóa khả năng tiếp cận tài chính xanh và hỗ trợ chuyển đổi năng lượng. Một sáng kiến quan trọng khác của Vương quốc Anh nhằm hỗ trợ Việt Nam là Chương trình Thúc đẩy Tài chính khí hậu (CFA). Chương trình này có ngân sách 11,8 triệu bảng Anh và đã được thực hiện tại 10 quốc gia (Colombia, Nigeria, Mexico, Thổ Nhĩ Kỳ, Nam Phi, Peru, Pakistan, Ai Cập, Uganda và Việt Nam). Chương trình này đã hoàn thành giai đoạn 2 vào tháng 5/2024 tại Việt Nam, với 10 dự án carbon thấp được lựa chọn để tham gia bồi dưỡng trực tiếp và xây dựng năng lực về tài chính, công nghệ, bình đẳng giới và hòa nhập xã hội. Cuối cùng, thông qua chương trình CFA, các dự án này đã đạt được khả năng tiếp cận tín dụng và đạt được các mục tiêu khác. Thỏa thuận JETP và chương trình CFA có cùng một mục tiêu chung: huy động vốn ở quy mô lớn. Cụ thể hơn, chương trình CFA có thể kết nối các doanh nghiệp với các nhà đầu tư ở giai đoạn đầu và theo thời gian thỏa thuận JETP có thể giúp doanh nghiệp tiếp cận các nguồn tài chính lớn hơn.

Vương quốc Anh là quốc gia dẫn đầu thế giới về tài chính xanh và đặc biệt là thị trường lớn thứ hai thế giới về điện gió ngoài khơi, đặt mục tiêu đạt 50 gigawatt vào năm 2030. Do đó, chúng tôi có nhiều kinh nghiệm để chia sẻ.

Thứ nhất, Vương quốc Anh là quốc gia đầu tiên có mục tiêu giảm phát thải ràng buộc về mặt pháp lý trong Đạo luật Biến đổi Khí hậu của Vương quốc Anh (the UK Climate Change Act) năm 2008. Đạo luật này không chỉ đề ra các mục tiêu mà còn thiết lập nên một khuôn khổ để đảm bảo chính phủ Anh phải thực hiện theo các mục tiêu đó

từ nay đến năm 2050. Đạo luật bao gồm cả việc giảm khí nhà kính và thích ứng với tác động của biến đổi khí hậu. Do đó, Đạo luật Biến đổi khí hậu của Vương quốc Anh là một nguồn tham khảo tốt cho Việt Nam trong việc lập kế hoạch và hành động dài hạn.

Thứ hai, Vương quốc Anh có Khung tài chính xanh của Chính phủ (Government Green Financing Framework), đây cũng là một mô hình tốt cho Việt Nam tham khảo. Văn bản này mô tả cách chính phủ lập kế hoạch tài trợ cho các khoản chi tiêu (ví dụ: giảm thiểu biến đổi khí hậu, tài trợ cho cơ sở hạ tầng, tạo việc làm xanh) bằng cách phát hành Trái phiếu Chính phủ Xanh (Green Government Bonds hoặc Green Gilts) và Trái phiếu Tiết kiệm Xanh bán lẻ (retail Green Savings Bonds). Nó cũng bao gồm cơ sở để xác định, lựa chọn, xác minh và báo cáo các dự án xanh đủ điều kiện tài trợ từ số tiền thu được từ Trái phiếu Chính phủ Xanh và Trái phiếu tiết kiệm xanh bán lẻ. Vương quốc Anh là quốc gia đầu tiên phát hành Trái phiếu Chính phủ Xanh và Trái phiếu tiết kiệm xanh bán lẻ, đóng vai trò quan trọng trong nỗ lực thu hút tài chính xanh cho các mục tiêu khí hậu và môi trường. Bên cạnh các sản phẩm tài chính xanh rất phổ biến (như trái phiếu xanh, quỹ cổ phần xanh, v.v.), Trái phiếu Chính phủ Xanh và Trái phiếu tiết kiệm xanh bán lẻ là những sản phẩm mới, được tóm tắt ở bảng trên:

Thứ ba, Vương quốc Anh sẽ thực hiện phân loại xanh, xác định hoạt động kinh tế nào bền vững với môi trường để hiểu được tác động môi trường của hoạt động và hoạt động đầu tư của doanh nghiệp.

Thứ tư, thành phố Luân Đôn của Vương quốc Anh là một trong những trung tâm tài chính hàng đầu thế giới. 433 tỷ bảng Anh trong tổng số cổ phiếu vốn đầu tư nước ngoài (FDI) đã được đầu tư vào các dịch vụ tài chính của Anh vào năm 2019. 11,9% doanh nghiệp niêm yết nước ngoài toàn cầu được niêm yết trên Sàn giao dịch chứng khoán Luân Đôn (London Stock Exchange). Kết hợp với cam kết mạnh mẽ của chính phủ Anh trong việc phòng chống biến đổi khí hậu, Vương quốc Anh là quốc gia dẫn đầu toàn cầu về tài chính xanh. Chính phủ Anh cũng đang hỗ trợ Việt Nam xây dựng trung tâm tài chính quốc tế thông qua dự án Trung tâm Tài chính Quốc tế. Điều này sẽ giúp Việt Nam có một môi trường kinh doanh và pháp lý thu hút các nhà đầu tư từ khắp nơi trên thế giới, đặc biệt là các dự án giảm thiểu ảnh hưởng của biến đổi khí hậu.

Khi Việt Nam đạt được những cột mốc quan trọng trong quá trình chuyển đổi xanh, Việt Nam có thể đóng vai trò là hình mẫu cho các nước khác học tập và noi theo. Hơn nữa, Việt Nam có thể thu hút thêm tài trợ từ các nhà đầu tư toàn cầu cho các dự án về khí hậu. Vương quốc Anh cam kết hỗ trợ Việt Nam trong hành trình xanh này, đặt nền móng cho một tương lai bền vững.